

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын 6 дугаар цэцэрлэгийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ГСА-2023/41/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn	Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Б.Сарантуяа Утас: 70543179, Цахим хаяг: sarantuyab@audit.gov.mn Аудитын менежер: Г.Наранбаяр Цахим хаяг: naranbayarg@audit.gov.mn Гэрээгээр аудитыг гүйцэтгэсэн: “Саруул баян уул- Аудит” ХХК Захирал: Б.Шатар Утас: 99093852 Цахим хаяг: Shatar5626@gmail.com Аудитор: Д.Оюунбат Утас: 99973399 Цахим хаяг: Oyunbatdorjkhanda@gmail.com
Говьсүмбэр аймаг 2023 он	

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

42015 Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 3 дугаар баг
Утас/Факс: 976-7054 3179
И-мэйл: govsumber@audit.gov.mn

Г "СҮМБЭР СУМЫН 6 ДУГААР
ЦЭЦЭРЛЭГ"-ИЙН ТӨСВИЙН
ЗАХИРАГЧ Б.БОЛОРМАА ТАНАА

№ 26

танай _____ -ны № _____ -г

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Сүмбэр сумын 6 дугаар цэцэрлэгийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Сүмбэр сумын 6 дугаар цэцэрлэгийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Санхүүгийн тайлангийн тухай болон аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдийн анхаарал хандуулах, ач холбогдолтой зүйлийн талаар тодруулахад тус байгууллага нь бүх үйл явцыг санхүүгийн тайланд толилуулсан бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй асуудал гараагүй болно.

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

008020097

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 9 зорилтын хүрээнд 26 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 86.8 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Шалгагдагч байгууллагын санхүүгийн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан болно. Ингэхэд материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй тул аудит хийсэн санхүүгийн тайланд залруулга хийх шаардлагагүй гэж үзлээ.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР *Phief* Б.САРАНТУЯА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Тайлант хугацаа: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/ төгрөгөөр /

№	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН		102,893,244.92
2	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ		13,545,360.72
3	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө		13,545,360.72
4	Төгрөг		13,545,360.72
5	Төрийн сангийн харилцах		13,545,360.72
6	БАРАА МАТЕРИАЛ		89,347,884.2
7	Түүхий эд материал		106,000
8	Эм боох материал		106,000
9	Хангамжийн материал		89,241,884.2
10	Бичиг хэргийн материал		442,400
11	Аж ахуйн материал		730,900
12	Хүнсний материал		2,516,795.4
13	Бусад хангамжийн материал		85,551,788.8
14	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН		687,702,188.57
15	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ		687,702,188.57
16	Биет хөрөнгө		665,526,688.41
17	Барилга, байгууламж, орон сууц		787,600,000
18	Хуримтлагдсан элэгдэл		-148,230,000
19	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)		35,511,020
20	Хуримтлагдсан элэгдэл		-17,463,699.54
21	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил		19,022,272
22	Хуримтлагдсан элэгдэл		-10,912,904.05
23	Биет бус хөрөнгө		22,175,500.16
24	Програм хангамж		1,220,000
25	Хуримтлагдсан элэгдэл		-968,499.84
26	Бусад биет бус хөрөнгө		21,924,000

Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын 6 дугаар цэцэрлэгийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

27	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II		790,595,433.49
28	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН		790,595,433.49
29	Засгийн газрын хувь оролцоо		790,595,433.49
30	Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/		21,924,000
31	Хуримтлагдсан үр дүн		768,671,433.49
32	Өмнөх үеийн үр дүн		-21,924,000
33	Тайлант үеийн үр дүн		790,595,433.49
34	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН V		790,595,433.49

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Тайлант огноо: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)		1,288,876,332.57
2	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО		828,336,632.57
3	Нийтлэг татварын бус орлого		828,336,632.57
4	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө		737,433,226.37
5	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал		90,903,406.2
6	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		460,539,700
7	Улсын төвлөрсөн төсвөөс		392,948,100
8	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		392,948,100
9	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		103,500
10	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		103,500
11	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих		67,488,100
12	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/		67,488,100
13	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН		498,280,899.08
14	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		498,280,899.08
15	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		493,015,078.04
16	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		286,925,997.28
17	Үндсэн цалин		286,925,997.28

Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын 6 дугаар цэцэрлэгийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

18	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		36,496,922
19	Тэтгэврийн даатгал		25,031,318
20	Тэтгэмжийн даатгал		2,944,862
21	ҮОМШӨ-ний даатгал		2,332,367
22	Ажилгүйдлийн даатгал		562,500
23	Эрүүл мэндийн даатгал		5,625,875
24	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		38,165,247.96
25	Гэрэл, цахилгаан		3,969,171.96
26	Түлш, халаалт		31,860,225
27	Цэвэр, бохир ус		2,335,851
28	Хангамж, бараа материалын зардал		14,503,947
29	Бичиг хэрэг		2,031,400
30	Тээвэр, шатахуун		660,000
31	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		6,545,700
32	Бараа материал акталсны зардал		5,266,847
33	Нормативт зардал		61,036,326
34	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл		226,500
35	Хоол, хүнс		60,809,826
36	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		812,000
37	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		812,000
38	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		55,074,637.8
39	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		5,238,600
40	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		105,000
41	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол		49,731,037.8
42	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		5,265,821.04
43	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт		5,265,821.04
44	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		5,265,821.04
45	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)		790,595,433.49
46	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)		790,595,433.49

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				
2	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл				
3	Тайлант үеийн үр дүн			790,595,433.49	790,595,433.49
4	2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	21,924,000		768,671,433.49	790,595,433.49

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Тайлант хугацаа: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)		392,948,100
2	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		392,948,100
3	Улсын төвлөрсөн төсвөөс		392,948,100
4	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		392,948,100
5	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		379,402,739.28
6	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		379,402,739.28
7	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		379,402,739.28
8	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		263,084,147.17
9	Үндсэн цалин		211,207,998.4
10	Нэмэгдэл		38,895,601
11	Унаа хоолны хөнгөлөлт		5,658,000
12	Урамшуулал		7,322,547.77
13	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		44,190,241.11
14	Тэтгэврийн даатгал		28,653,242
15	Тэтгэмжийн даатгал		3,518,286.23
16	ҮОМШӨ-ний даатгал		2,590,970.12
17	Ажилгүйдлийн даатгал		3,415,178.75
18	Эрүүл мэндийн даатгал		6,012,564.01
19	Нормативт зардал		58,658,951
20	Хоол, хүнс		58,658,951

Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын 6 дугаар цэцэрлэгийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

21	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		812,000
22	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		812,000
23	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		12,657,400
24	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		9,597,400
25	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		3,060,000
26	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)		13,545,360.72
27	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)		13,545,360.72
28	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		13,545,360.72

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Гүйцэтгэл зөрүү
1	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	392,948,100.00	379,402,739.28	13,545,360.72
2	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	392,948,100.00	379,402,739.28	13,545,360.72
3	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	392,948,100.00	379,402,739.28	13,545,360.72
4	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	265,063,900.00	263,084,147.17	1,979,752.83
5	Үндсэн цалин	217,376,200.00	211,207,998.40	6,168,201.60
6	Нэмэгдэл	43,932,900.00	38,895,601	5,037,299.00
7	Унаа хоолны хөнгөлөлт		5,658,000.00	-5,658,000.00
8	Урамшуулал	3,754,800.00	7,322,547.77	-3,567,747.77
9	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	55,736,500.00	44,190,241.11	11,546,258.89
10	Тэтгэврийн даатгал	38,782,100.00	28,653,242	10,128,858.00
11	Тэтгэмжийн даатгал	4,534,000.00	3,518,286.23	1,015,713.77
12	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,627,300.00	2,590,970.12	1,036,329.88
13	Ажилгүйдлийн даатгал	906,800.00	3,415,178.75	-2,508,378.75
14	Эрүүл мэндийн даатгал	7,886,300.00	6,012,564.01	1,873,735.99
15	Нормативт зардал	58,664,500.00	58,658,951	5,549.00
16	Хоол, хүнс	58,664,500.00	58,658,951	5,549.00
17	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	814,000.00	812,000	2,000.00
18	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	814,000.00	812,000	2,000.00
19	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,669,200.00	12,657,400	11,800.00
20	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,609,200.00	9,597,400	11,800.00
21	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,060,000.00	3,060,000	0.00
22	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	392,948,100.00	392,948,100	0.00
23	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	392,948,100.00	392,948,100	0.00
24	Улсын төсвөөс санхүүжих	392,948,100.00	392,948,100	0.00
25	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих			0.00
26	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		13,545,360.72	-13,545,360.72

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	
1	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	103,500,00
2	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	103,500,00
3	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	103,500,00
5	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	103,500,00
6	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	103,500,00
7	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	103,500,00
8	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	103,500,00

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 8,704.1 мянган төгрөгийн 2 алдаа¹ илэрснийг аудитын явцад залруулсан. Үүнд:

- Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн 5,265.8 мянган төгрөгийг төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд тохируулга хийгээгүй
- Авлагаар орж ирсэн 3,438.3 мянган төгрөгийг орлогоор бүртгэсэн

Аудитаар нийт 845.8 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрсэн бөгөөд зөрчлийг арилгуулах 3 төлбөрийн акт, 3 зөвлөмж өгсөн байна.

5.1 Төлбөрийн акт

5.1.1 Ажилчдад ХХОАТ-ын хөнгөлөлтийг 34.0 мянган төгрөгөөр илүү, 274.9 мянган төгрөгөөр дутуу, нийт 308.9 мянган төгрөгийн зөрүүтэй олгосон.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 20 дугаар зүйлийн 20.2.4, ХХОАТ-ын тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.1 дэх заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

5.1.2 7 ажилтанд ээлжийн амралтыг биеэр эдлүүлээгүй, 520.9 мянган төгрөгийн цалин давхардуулан олгосон байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 20 дугаар зүйлийн 20.2.4, Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 99 дүгээр зүйлийн 99.1 дэх заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

5.1.3 Томилолтоор ажилласан 6 ажилтанд унааны хөлсөнд нийт 16.0 мянган төгрөгийн давхардуулан олгосон.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, Засгийн газрын 2019 оны 6 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Төрийн албан хаагчид нөхөх төлбөр олгох журам”-ын 2 дугаар зүйлийн 2.2, 2.2.1, байгууллагын Дотоод журмын 5.6.7 дахь заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

5.2 Албан шаардлага өгөөгүй

5.3 Зөвлөмж

1. Бүртгэл тайлагналтай холбоотой

1.1. Илрүүлэлт

Нярвын тайланг анхан шатны баримт материалтай тулгадаггүй, тооцоо бодсон акт үйлдэж үлдэгдлийг баталгаажуулдаггүй

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 13 дугаар зүйлийн 13.1, 13.7, 20 дугаар зүйлийн 20.1.4, Сангийн сайдын "Маягт, заавар батлах тухай" 2017 оны 347 дугаар тушаалын хавсралтын 3.7 дахь заалтыг тус тус зөрчсөн бөгөөд Иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Анхан шатны баримт материалыг заавар журмын дагуу бүрдүүлж, нягтлан бодох бүртгэлийг үнэн зөв хөтөлж, тайлан тооцоог тулган баталгаажуулж байх

2. Цалин хөлстэй холбоотой

2.1. Илрүүлэлт

Ажилчдад илүү цагийн хөлсийг хууль тогтоомж, заавар журмын дагуу олгоогүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, Хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын сайдын 2021 оны А/192 тушаалаар баталсан "дундаж цалин хөлс тодорхойлох журам"-ын 2.2 дахь заалтуудын хэрэгжилтийг хангаж ажиллаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Ажилчдын илүү цагийн хөлсийг хуулийн дагуу тооцож олгох

3. Дотоод хяналттай холбоотой

3.1 Илрүүлэлт

Шинжилгээгүй сүү, мах зэрэг түүхий эдийг бэлтгэсэн байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.5.3 дахь заалтуудын хэрэгжилтийг хангаж ажиллаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан шинжилгээтэй бүтээгдэхүүнээр хангаж байх

Дээрх төлбөрийн актыг хугацаанд нь хэрэгжүүлж, 3 зөвлөмжийн биелэлтийг "Саруул баян уул -Аудит" ХХК-д 2023 оны 9 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд тохируулга хийгээгүй	1	5,265.8			1	5,265.8	1	5,265.8				
Орж ирсэн авлагыг орлогоор бүртгэсэн	1	3,438.3			1	3,438.3	1	3,438.3				
Дүн	2	8,704.1			2	8,704.1	2	8,704.1				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Үүнээс				Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
							Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Ажилчдад ХХОАТ-ын хөнгөлөлтийг илүү, дутуу тооцсон.	1	308.9	1	308.9								
Нярвын тайланг анхан шатны баримт материалтай тулгадаггүй, тооцоо бодсон акт үйлдэж үлдэгдлийг баталгаажуулдаггүй	1						1					
Томиллолтоор ажиллах хугацаанд унааны зардлыг давхар олгосон	1	16.0	1	16.0								
Ээлжийн амралтын цалинг 7 хүнд давхардуулан олгосон	1	520.9	1	520.9								
Илүү цагийн хөлсийг хуулийн дагуу олгоогүй	1						1					
Шинжилгээний бичиггүй сүү мах зэрэг түүхий эд бэлтгэсэн							1					
Дүн	6	845.8	3	845.8			3					

Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын 6 дугаар цэцэрлэгийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		/мянган төгрөгөөр/						
			Үүнээс						
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил									
Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 496,363.2 мянга, зарлагын 72,495.8 мянга нийт 569,859.0 мянган төгрөгийн төгрөгийн мөнгөн гүйлгээг мэдээлээгүй	1	568,859.0			1	568,859.0			
Хүнсний бүтээгдэхүүнийг бэлтгэхдээ тендер зарлалгүй, шууд гэрээ байгуулж, шууд худалдан авалт хийсэн	1							1	58,658.9
Татварын цахим бүртгэлийн системд худалдан авалтын дүнг тулган баталгаажуулаагүй, хяналт тавьж ажиллаагүйгээс 16,702.2 мянган төгрөгийн зөрүү үүссэн								1	16,702.2
Дүн	1	568,859.0			1	568,859.0		2	75,361.1
Нийт дүн									